

ชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์วิชา ภาษาไทย
สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ชุดที่ ๑

การคิดวิเคราะห์จากบทความ

นางณัฐรา พูนพิน

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่เด่นชัยวิทยา

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

คำนำ

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิมไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต และแก้ปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษา ในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์และประมวลค่ามากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบ ขณะเดียวกัน การสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การใช้ภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวยตามหลักภาษา อ่านวรรณคดีที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และสั่งสมมายาวนาน และอ่านวรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวของชีวิตที่จะทำให้ชีวิตทัศน์และโลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และสังคมในอนาคต รวมถึงการศึกษานิทานพื้นบ้านทางภาษาในท้องถิ่นต่าง ๆ (กรมวิชาการ, ๒๕๔๕: ๑)

ดังนั้นครูผู้สอนจึงได้จัดทำชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อฝึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนองค์ประกอบของชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย คำแนะนำ ขั้นตอนการศึกษา และชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นการนำชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ ไปใช้กับนักเรียน ครูผู้สอนจะต้องศึกษารายละเอียดให้มีความเข้าใจ ชัดเจน เพื่อให้การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพกับนักเรียนสูงสุด อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียน ตลอดจนเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน สำหรับนักเรียน และครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนในโอกาสต่อไป

 สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
คำแนะนำ	๑
ขั้นตอนการศึกษา	๒
เกร็ดความรู้ เรื่อง การคิดวิเคราะห์	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องการคิดวิเคราะห์จากบทความ	๔
ชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์จากบทความ	
แบบฝึกที่ ๑	๗
แบบฝึกที่ ๒	๑๐
แบบฝึกที่ ๓	๑๕
แบบฝึกที่ ๔	๒๓
แบบฝึกที่ ๕	๒๗
แบบฝึกที่ ๖	๓๓
แบบฝึกที่ ๗	๓๘
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องการคิดวิเคราะห์จากบทความ	๓๔
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การคิดวิเคราะห์จากบทความ	๓๗
บรรณานุกรม	๘๘
ภาคผนวก	๕๐
แบบประเมินผลทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	๕๑
แบบสรุปผลการประเมิน	๕๒

คำแนะนำ

ชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ นี้จัดทำขึ้นเพื่อเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความเข้าใจและสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
๒. เพื่อฝึกให้นักเรียน สามารถคิดวิเคราะห์ ตีความเนื้อเรื่องที่อ่านได้

ลักษณะของชุดกิจกรรม

๑. ชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ มีทั้งหมด ๖ ชุด ดังนี้

- ๑.๑ การคิดวิเคราะห์จากบทความ
- ๑.๒ การคิดวิเคราะห์จากบทร้อยกรอง
- ๑.๓ การคิดวิเคราะห์จากข่าว
- ๑.๔ การคิดวิเคราะห์จากนิทาน
- ๑.๕ การคิดวิเคราะห์จากบทเพลง
- ๑.๖ การคิดวิเคราะห์จากสารคดี

๒. ชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย เป็นชุดกิจกรรมที่ครูจัดทำขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ฝึก ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครู โดยให้นักเรียนใช้เวลาฝึกตามชุดกิจกรรม ๆ ละ ๓ ชั่วโมง

๓. หลังจากนักเรียนทำกิจกรรมในใบงานเรียบร้อยแล้ว ครูตรวจคำตอบ และบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคน ครูแจ้งผลให้นักเรียนทราบ นักเรียนจะผ่านเกณฑ์เมื่อทำคะแนนรวมและคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

๔. เมื่อนักเรียนมีปัญหา หรือไม่เข้าใจ เกี่ยวกับการทำกิจกรรมในชุดกิจกรรม ครูต้องอธิบายเพิ่มเติมจนนักเรียนเข้าใจ

๕. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ความสามารถ และศักยภาพของแต่ละบุคคล

ขั้นตอนการศึกษา

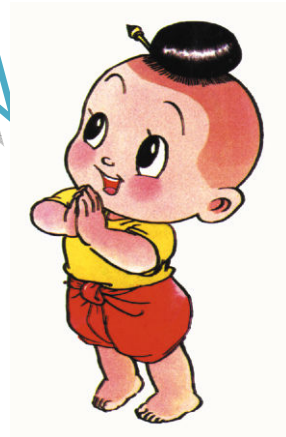
๑. นักเรียนอ่านใบความรู้โดยละเอียดแล้วปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอน
ดังนี้

๑.๑ ให้นักเรียนวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
แล้วตอบคำถามในใบงาน

๑.๒ ตอบคำถามในแบบทดสอบย่อยท้ายชุดกิจกรรม
ฝึกการคิดวิเคราะห์

๒. นำผลงานส่งครูเพื่อตรวจให้คะแนน

ขอต้อนรับเข้าสู่
ชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เกร็ดความรู้ เรื่อง การคิดวิเคราะห์

การวิเคราะห์ คือการแยกแยะสืบค้นหาที่มาและองค์ประกอบของคน สัตว์ สิ่งของ รวมทั้งเหตุการณ์และแนวคิดต่างๆ โดยเป็นกระบวนการแยกแยะสืบค้นแบบย้อนกลับ ซึ่งคน สัตว์ สิ่งของ รวมทั้งเหตุการณ์และแนวคิดต่างๆที่จะนำมาวิเคราะห์ สืบค้นหาที่มาและองค์ประกอบนั้นเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม โดยการวิเคราะห์ในแต่ละครั้งองค์ประกอบต่างๆที่แยกแยะสืบค้นออกมาได้อาจเป็นความจริงที่พิสูจน์ได้โดยทฤษฎีที่เป็นประจักษ์ หรือเป็นเพียงแค่สมมติฐานจากหลักวิชาการ และประสบการณ์ของผู้ทำการวิเคราะห์และผลของการวิเคราะห์ที่มีคุณภาพคือผลการวิเคราะห์ที่มีความแม่นยำและมีความเที่ยงสูง โดยผลการวิเคราะห์ในแต่ละครั้งจะมีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพก็ขึ้นอยู่กับความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลอ้างอิงและตรรกะของผู้ทำการวิเคราะห์เอง

ขั้นตอนดำเนินการวิเคราะห์

1. กำหนดหัวเรื่องที่จะวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าต้องการวิเคราะห์สืบค้นหาที่มาที่ไปของเรื่องอะไร อาจเป็นคน สัตว์ สิ่งของ หรือเป็นประเด็นนามธรรมก็ได้
2. กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่าจะวิเคราะห์เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปดำเนินการสิ่งใดต่อ
3. ทำการแยกแยะสืบค้นโดยการคิดย้อนหลังหาองค์ประกอบที่มาที่ไปของสิ่งที่กำลังทำการวิเคราะห์ว่าน่าจะเกิดขึ้นได้ด้วยองค์ประกอบใดบ้าง โดยองค์ประกอบนั้นอาจมีข้อเดียวหรือหลายข้อประกอบกันขึ้นอย่างเหมาะสมจนเป็นที่มาของสิ่งที่ได้กำลังทำการวิเคราะห์สืบค้น
4. นำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายโดยจะนำเสนอต่อสาธารณะหรือเก็บเป็นข้อมูลวิเคราะห์ส่วนตัวก็แล้วแต่จุดประสงค์ของผู้ทำการวิเคราะห์เช่น วิเคราะห์สืบค้นที่มาของอดีตเพื่อนำไปใช้ประกอบการคาดเดาโอกาสของเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง การคิดวิเคราะห์จากบทความ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

๑. กระบวนการแยกแยะสืบค้นแบบย้อนกลับเรียกว่า
 - ก. การวิเคราะห์
 - ข. การวิจารณ์
 - ค. การอ่าน
 - ง. การคิด
๒. ข้อใดไม่เป็น คน สัตว์ สิ่งของ รวมทั้งเหตุการณ์และแนวคิดต่างๆที่จะนำมาวิเคราะห์สืบค้นหาที่มาและองค์ประกอบ
 - ก. เป็นความจริงที่พิสูจน์ได้โดยทฤษฎีที่เป็นประจักษ์
 - ข. เป็นเพียงแค่สมมติฐานจากหลักวิชาการ
 - ค. เป็นความสัมพันธ์วิเคราะห์
 - ง. เป็นประสบการณ์ของผู้ทำการวิเคราะห์
๓. ทำไมจึงมีการทดลองทำจีเอ็มโอในพืช
 - ก. เพราะรักษาพันธุกรรมเดิม
 - ข. เพราะพืชคงสภาพเดิม
 - ค. เพราะรักษาพันธุกรรมเดิมแต่ได้ผลผลิตมาก
 - ง. เพราะให้พืชทนต่อสภาพแวดล้อม
๔. จากการอ่านบทความ “จีเอ็มโอ: สายพันธุ์ใหม่” พืชชนิดใดต่อไปนี้นำมาทดลองตัดต่อยีน ยกเว้น
 - ก. ถั่วเหลือง
 - ข. ข้าวโพด
 - ค. มะเขือเทศ
 - ง. ทูเรียน

๕. บทความ “ภูมิปัญญาไทยใช้ปูนปราบยุง” นี้ ผู้เขียนต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน

- ก. ภูมิปัญญาใช้ปูนปราบยุง
- ข. ภูมิปัญญาใช้ทรายอะเบทปราบยุง
- ค. ภูมิปัญญาการฉีดยาพ่นกันยุง
- ง. ภูมิปัญญาการใช้ยาพ่นกันยุง

๖. ภูมิปัญญาไทย จากบทความนี้ใช้อะไรปราบยุง

- ก. ปูนซีเมนต์ตากแห้ง
- ข. ทรายอะเบท
- ค. ปูนกินหมากตากแห้ง
- ง. ปูนฉาบตากแห้ง

๗. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากการอ่านบทความนี้ที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

- ก. นำปูนกินหมากตากแห้งใส่ภาชนะเก็บน้ำ ป้องกันยุงลายวางไข่
- ข. ทรายอะเบทใส่ในน้ำ
- ค. ทรายอะเบทราคาแพง
- ง. ปูนกินหมากมีประโยชน์

๘. “ศูนย์อาหารหมู่ ๖” ซึ่งเป็นพื้นฐานของปัญญาหมายถึงข้อใด

- ก. ส่งเสริมการฟัง
- ข. ส่งเสริมการพูด
- ค. ส่งเสริมการอ่าน
- ง. ส่งเสริมการเขียน

๘. ข้อใดไม่ใช่วิธีการลดโลกร้อน

- ก. เปิดหน้าต่างรับลมแทนการเปิดแอร์
- ข. ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ ด้วยปุ่ม Off เท่านั้น
- ค. ชักผ้าที่ละน้อยๆ และซักบ่อย
- ง. ตู้เย็นเปิดแล้วต้องปิดให้สนิท

๑๐. การแก้ไขปัญหาคือเด็กไม่รักการอ่านควรทำอย่างไร

- ก. ชมขู่
- ข. ความรักความเข้าใจ
- ค. ตำหนิ
- ง. เปรียบเทียบกับเด็กคนอื่นๆ

ตั้งใจทำนะครี๊บเด็กๆ
ทำเสร็จเรามาเล่นด้วยกัน
อู้ๆ

ชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์จากบทความ

ใบความรู้ที่ ๑

บทความเรื่อง จีเอ็มโอ: ชีวิตสายพันธุ์ใหม่

จีเอ็มโอ หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่มีการตัดแต่งรหัสพันธุกรรมหรือยีน เพื่อสร้างสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์ใหม่หรือการตัดต่อยีนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมตามที่ต้องการ ทั้งในไวรัส แบคทีเรีย พืชและสัตว์ เพื่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น

- สร้างสิ่งที่ต้องการออกมาให้ได้คุณสมบัติตามที่กำหนด
- สร้างสิ่งที่ต้องการให้เจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็วหรือมีปริมาณมากกว่าปกติ

ผลิตภัณฑ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มจีเอ็มโอ โดยการนำเทคนิคการตัดต่อยีน มีหลายด้าน เช่น ยา วัคซีน อาหารสัตว์ สารตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการ สารที่ใช้ในทางปศุสัตว์ ผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร การตัดต่อยีนดังกล่าวเป็นเพียงการทดลองที่ยังมิได้ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ต้องการทุกด้าน

สำหรับด้านเกษตรกรรมได้มีการทดลองตัดต่อยีน ในฝ้าย ถั่วเหลือง ข้าวโพด มะเขือเทศ มันฝรั่ง เพื่อให้พืชเหล่านี้ทนต่อสภาพแวดล้อม เช่น ทนต่อความแห้งแล้ง การทำลายวัชพืช การติดเชื้อราหรือไวรัส และการเจาะกินของแมลงต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีการทดลองตัดต่อยีนเพื่อให้ผลิตสิ่งที่ต้องการ เช่น กำหนดสีดอกคาร์เนชั่น กำหนดต้นข้าวสาลีเพื่อให้ได้แป้งสาลีที่เหมาะสมแก่การทำขนมปัง เป็นต้น

นักวิทยาศาสตร์ได้วิจัยว่า หากสามารถปรับปรุงสิ่งมีชีวิตเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพสูงโดยการตัดต่อยีนอาจส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตด้านเทคโนโลยีชีวภาพดียิ่งขึ้นกว่าเดิมในด้านการเกษตรจะสามารถแก้ปัญหาที่เป็นข้อจำกัดการผลิตได้ โดยเฉพาะการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การรักษาสภาพแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ที่มา หนังสือชุด “ภาษาเพื่อชีวิต” ภาษาพาที ป.๖

ใบงานที่ ๑
เรื่อง การวิเคราะห์ความสำคัญ

๑. ชื่อบทความที่วิเคราะห์ :

.....

๒. เนื้อหาของบทความโดยย่อ

.....
.....

๓. สาเหตุของการเกิดปัญหาตามบทความ คืออะไร

.....
.....

๔. ผลกระทบที่จัดอยู่ในกลุ่มจี เอ็มโอ มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

๕. ผลดีและผลเสียของการทำจีเอ็มโอ

ข้อดี
1.
2.

ข้อเสีย
1.
2.

เฉลยใบงานที่ ๑
เรื่อง การวิเคราะห์ความสำคัญ

๑. ชื่อบทความที่วิเคราะห์ : **จีเอ็มโอ: ชีวิตสายพันธุ์ใหม่**

๒. เนื้อหาของบทความโดยย่อ

สิ่งมีชีวิตที่มีการตัดแต่งรหัสพันธุกรรมหรือยีน เพื่อสร้างสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์ใหม่หรือการตัดต่อยีนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมตามที่ต้องการ

๓. สาเหตุของการเกิดปัญหาตามบทความ คืออะไร

ปรับปรุงสิ่งมีชีวิตเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพสูงเพื่อให้ทนต่อสภาพแวดล้อมและแมลงศัตรูพืช

๔. ผลิตภัณฑ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มจีเอ็มโอ มีอะไรบ้าง

ฝ้าย ถั่วเหลือง ข้าวโพด มะเขือเทศ มันฝรั่ง

๕. ผลดีและผลเสียของการทำจีเอ็มโอ

ข้อดี

1. การเพิ่มผลผลิต
2. ทนต่อสภาพแวดล้อม

ข้อเสีย

1. อาจเกิดการกลายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต
2. อาจเกิดผลกระทบต่อข้างเคียงได้

ใบความรู้ที่ ๒ บทความเรื่อง ทำดีไม่ต้องเหลียว

ทำดีไม่ต้องเหลียว

เรื่อง : ภาวัน

ถ้าคุณเห็นกล่องบริจาค 2 กล่อง กล่องหนึ่งรับบริจาคเงินช่วยเหลือเด็กกำพร้า อีกกล่องเชิญชวนสละเงินเพื่อช่วยผู้ประสบภัยแผ่นดินไหว คุณจะหยอดเงินใส่กล่องไหน

คำตอบคือ ถ้าคุณคิดเหมือนคนส่วนใหญ่ คุณจะเมินกล่องที่ไม่มีเงิน แต่จะควักเงินใส่กล่องที่มีเงินบริจาคเต็มกล่อง!

นี่เป็นข้อสรุปจากการทดลองของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิกตอเรีย แห่งเวสต์ลันเมื่อเร็วๆ นี้ ผู้วิจัยได้เอากล่องบริจาคหลายแบบมาวางไว้ในที่สาธารณะ เพื่อให้คนบริจาค บางกล่องไม่มีเงินเลย บางกล่องมีธนบัตรมากแต่เหรียญน้อย บางกล่องมีธนบัตรน้อยแต่เหรียญมาก โดยมีการติดกล้องถ่ายพฤติกรรมของผู้คนในบริเวณนั้น

การทดลองนี้พบว่ากล่องไหนที่ไม่มีเงินใส่ไว้เลย คนส่วนใหญ่จะเมิน แต่จะนิยมบริจาคเงินลงในกล่องที่มีเงินอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก ยิ่งมากเท่าไร คนก็ยิ่งใส่มากเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบอีกว่ากล่องที่มีธนบัตรมากกว่าเหรียญ จะดึงดูดให้ผู้คนควักเงินครั้งละมากๆ แต่จำนวนคนบริจาคจะลดลงตรงข้ามกับกล่องที่มีเหรียญมากกว่าธนบัตร จะเชิญชวนให้คนเข้ามาบริจาคมากขึ้น แต่มูลค่าของเงินบริจาคจะลดลง

ข้อสรุปจากการทดลองนี้ก็คือ ผู้คนส่วนใหญ่ควักเงินบริจาคกัน หากเห็นกล่องที่มีเงินบริจาคเต็มกล่องแล้วทำเมินเฉยจะรู้สึกไม่ดีมาทันที เช่น อาจรู้สึกผิด หรือขายหน้า แต่จะไม่สบายใจมากหากเห็นกล่องนั้นไม่มีเงินบริจาค “ก็คนอื่นเขายังไม่บริจาคเลย ฉันไม่บริจาคอีกสักคน จะเป็นไรไป” หลายคนอาจคิดอย่างนี้

การทดลองดังกล่าวบอกให้รู้ว่า พฤติกรรมของคนเรา (ซึ่งคงไม่ใช่แค่คนนิวซีแลนด์เท่านั้น) มักจะถูกกำหนดโดยคนอื่นอย่างไม่รู้ตัว แม้แต่การตัดสินใจทำสิ่งดี ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากก็ยังคงขึ้นอยู่กับว่าผู้อื่นทำก่อนแล้วก็มีมากน้อย และถ้ามองให้ลึกๆ จะพบว่า การทำความดีมักจะมีเรื่องอึดใจเข้ามาเกี่ยวข้อง ถ้าเห็นคนอื่นทำแต่เราไม่ทำ ก็รู้สึกเสียหน้าและถ้าเห็นคนอื่นหยอดธนบัตรลงไปก็อดไม่ได้ที่จะควักธนบัตรใส่ลงไปด้วย จะหยอดเหรียญลงไปก็ดูกระไรอยู่แต่ถ้าเห็นกล่องมีแต่เหรียญ ก็รู้สึกขายหน้าเลยที่ให้เงินเหรียญเพราะคนส่วนใหญ่ก็ทำอย่างนี้เหมือนกัน

ขอให้สังเกตดูว่าพฤติกรรมเหล่านี้ เรามักจะทำโดยไม่รู้ตัวและคงไม่ใช่แค่บริจาคเงินเท่านั้นที่เราปล่อยให้คนอื่นเข้ามากำหนดพฤติกรรมของเรา โดยมีเรื่องของหน้าตาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เคยสงสัยไหมว่าทำไมเวลามีคนเป็นลมทรุดกลางถนน หรือถูกทำร้ายท่ามกลางฝูงชน จึงไม่มีใครสักคนเข้าไปช่วยหรือว่าจะเข้ามาช่วยก็ทิ้งเวลาจนเนิ่นนาน คำตอบก็เห็นจะเป็นเพราะทุกคนคอยแต่จะให้คนอื่นเข้าไปช่วย ครั้นคนอื่นนิ่งเฉย คนที่เหลือก็เลยเฉยไปด้วย โดยไม่รู้สึกละอาย (“ก็คนอื่นเขายังไม่ทำอะไรเลย”)

แต่สถานการณ์จะเปลี่ยนไป หากเหตุร้ายดังกล่าวเกิดขึ้นต่อหน้าคนเพียง ๒ - ๓ คน คนไม่กี่คนนั้นแหละมักจะเข้าไปช่วย เพราะถ้ายังเฉย ก็จะรู้สึกผิดขึ้นมาทันที ในฐานะที่มีส่วนรู้เห็นกับชะตากรรมของผู้เคราะห์ร้ายดังกล่าว การทำความดีโดยได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น หรือเพราะกลัวเสียหน้า และทนความรู้สึกผิดไม่ได้ ถึงอย่างไรก็ดีกว่าไม่ทำเสียเลย แต่ใช่หรือไม่ว่า บ่อยครั้งเราปล่อยให้คนอื่นมากำหนดพฤติกรรมของเรามากเกินไป จนทำสิ่งที่ไม่ดี เช่น การรังเกียจหยามหยันคนบางคน เพียงเพราะว่าคนอื่นเขาก็ทำเช่นนั้นทั้งๆ ที่คนๆ นั้นไม่ได้ทำอะไรที่เลวร้ายเพียงแต่เขาคิดหรือทำไม่เหมือนคนส่วนใหญ่ในที่นั้น เช่น ไม่เคยใส่เสื้อเหลืองเลยสักวัน) นึกกว่านั้นก็คือ ทูจิดคอรร์ิปชั่น ก็เพราะใครๆ เขาก็ทำกัน (“ถึงฉันไม่ทำ คนอื่นก็ทำ”)

ใครๆ ก็อยากเป็นตัวของตัวเอง แต่บ่อยครั้งเรากลับยอมให้ผู้คนแวดล้อมมาบงการความคิดและพฤติกรรมของตัวเองโดยไม่รู้ตัว นับตั้งแต่การเงิน การแต่งกาย การซื้อปิ้ง การเที่ยว ไปจนถึงการหาคู่ การเลี้ยงลูก ไม่เว้นแม้กระทั่งการจัดงานศพ การทำเหมือนคนอื่นไม่ใช่เรื่องเสียหาย トラบใดที่เป็นการกระทำที่รู้ตัวและเกิดจากวิจรรย์ญาณ ไตร่ตรองด้วยเหตุผล โดยมุ่งเอาความดีงามและประโยชน์สุขทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นเป็นที่ตั้งชีวิตนี้เป็นของเรา จึงควรใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มิใช่หรือ

ที่มา : IMAGE VOLUME ๒๐ No. ๘ August ๒๐๐๗

ใบงานที่ ๒
เรื่อง การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือเรื่องราว

อ่านคำถามให้ดีแล้วลองตอบดูนะ
จะได้เก่งๆ

แบบบันทึกความรู้

เรื่อง

แหล่งข้อมูล

สาระสำคัญ

.....

.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำความดี.....

.....

.....

เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำต่างๆ.....

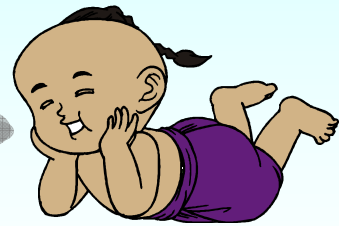
.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๒
เรื่อง การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือเรื่องราว

ผลของการทำความดี
กับการทำแบบฝึกเหมือนกัน
หรือเปล่านะเด็กๆ

เรื่อง **ทำดีไม่ต้องเหลียว**

แหล่งข้อมูล **IMAGE VOLUME ๒๐ No.๘ August ๒๐๐๗**

สาระสำคัญ การกระทำที่รู้ตัวและเกิดจากวิจารณญาณ ไตร่ตรองด้วยเหตุผล โดยมุ่งเอาความดีงามและประโยชน์สุขทั้งต่อตนเองและผู้อื่นเป็นที่ตั้งชีวิตนี้เป็นของเรา จึงควรใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำความดี การรู้จักการทำความดีที่แท้จริง

เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำต่างๆ การทำตามแบบให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยที่ดี เป็นการทำตามแบบที่ควรได้รับการสนับสนุน แต่การทำตามแบบเพียงแค่หวังลาภยศ สรรเสริญเป็นเพียงการรักษาหน้าตาทางสังคมเท่านั้น

ใบความรู้ที่ ๓
บทความเรื่อง "การศึกษา"ตามอักษยาศัยมีจริงหรือ

"การศึกษา"ตามอักษยาศัยมีจริงหรือ

สมเกียรติ ศรีจักรวาท
คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยราชภัฏ

มีคำหลายคำที่เกี่ยวกับคำว่า“การศึกษา” อาทิ การศึกษาในระบบ การศึกษา
นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตลอดชีวิต

นอกจากนี้ยังมีคำว่า“การเรียนรู้”เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งก็มีทั้งการเรียนรู้แบบเป็น
ทางการ และการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการหรือการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
คำต่างๆ เหล่านี้เราเข้าใจตรงกันหรือยัง หรือต่างคนต่างเข้าใจ ต่างคนต่างใช้ไป
คนละอย่าง จึงน่าจะนำมาแจ้งให้เข้าใจตรงกันและใช้อย่างถูกต้อง

ผู้เขียนเองมีความเข้าใจคำเหล่านี้ค่อนข้างจะแตกต่างจากผู้รู้หลายท่าน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากคำนิยามใน พ.ร.บ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
หากได้มีการวิเคราะห์ และขยายความก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการบ้าง
คำว่า“การศึกษา”น่าจะเป็นคำที่มีความหมายเป็นสากลและเข้าใจตรงกันในทุก
ประเทศ ดังจะเห็นได้จาก Longman Dictionary of Contemporary English (2003) ให้
ความหมายว่า “การศึกษา คือกระบวนการเรียนการสอนที่โดยทั่วไปเกิดขึ้นใน
โรงเรียน วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย”

ในขณะที่ Webster’s New World Dictionary (๑๙๕๔) ได้ให้ความหมายที่
ชัดเจน เป็นรูปธรรมและสมบูรณ์ว่า “การศึกษาหมายถึงกระบวนการอบรมและพัฒนา
ความรู้ ความชำนาญ จิต บุคลิกภาพ ฯลฯ โดยระบบโรงเรียน การสอน และการ
ฝึกอบรม ”

จะเห็นว่าความหมายในส่วนของ Webster's New World Dictionary (๑๙๕๔) น่าจะเป็นการขยายความของ Longman Dictionary of Contemporary English ในแง่ของกระบวนการการเรียนการสอน ก็คือกระบวนการอบรมและพัฒนาความรู้ ความชำนาญ จิต บุคลิกภาพ ฯลฯ และโดยทั่วไปเกิดขึ้นในโรงเรียน วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย นั่นก็คือ โดยระบบโรงเรียน การสอนและการฝึกอบรมซึ่งก็หมายถึงว่าเกิดขึ้นได้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนนั่นเอง

โดยสรุปน่าจะกล่าวได้ว่า “การศึกษาหมายถึงกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนหรือการเรียนรู้โดยผ่านระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาจิตใจ ความรู้ ความชำนาญ ให้เกิดกับบุคคลและสังคม”

คำว่านอกระบบโรงเรียนนั้นมิได้หมายถึงอะไรก็ได้ที่ทำให้มนุษย์เราเกิดการเรียนรู้คือการศึกษา เพราะการที่จะเรียกว่าการศึกษาได้นั้น การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จะต้องเกิดจากกระบวนการการเรียนการสอนที่มีหลักสูตร วัตถุประสงค์ เทคนิควิธีการ ฯลฯ ซึ่งมีการวางแผนไว้

แต่ในมาตรา ๔ ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้กว้างขวางเกินสากลที่ว่า “การศึกษาหมายถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต”

จากข้อความข้างต้นหากจบลงแค่คำว่า การอบรม ก็จะมีความหมายเหมือนสากลทั่วไป แต่เมื่อไล่ถึงเต็มยศขนาดนี้ จะเห็นได้ว่าอะไรที่ทำให้คนไทยเราเกิดการเรียนรู้ถือว่าเป็นการศึกษาหมดตลอดชีวิตเรามีการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา แต่การเรียนรู้บางช่วง หรือบางตอนเท่านั้นที่ถือว่าเป็นการศึกษา

ดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว สำหรับการสืบสานทางวัฒนธรรมที่ดี หรือการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ จากปู่ ย่า ตา ยาย จากรุ่นสู่รุ่นก็ดี ล้วนเป็นการเรียนรู้ เราไม่น่าจะถือว่าเป็นการศึกษา เพราะไม่ใช่กระบวนการเรียนการสอนที่มีหลักสูตร วัตถุประสงค์ วิธีการเรียนการสอนที่ได้วางแผนไว้ เพียงแต่เป็นการบอกเล่าหรือแนะนำกันเท่านั้น

นอกจากนี้ในมาตรา ๑๕ ยังระบุอีกว่า การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ

๑. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

๒. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

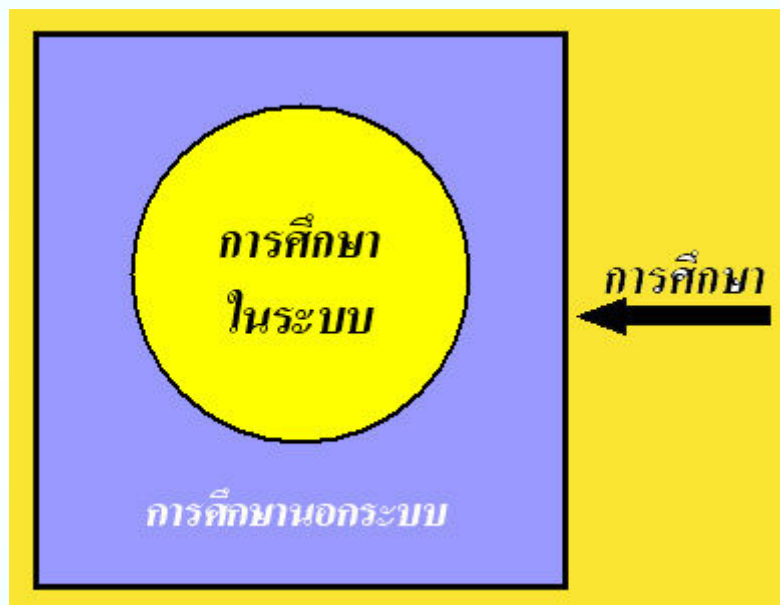
๓. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคลประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

จากข้อความข้างต้นมิได้ให้ความหมายของการศึกษาแต่ละรูปแบบเลย เป็นเพียงอธิบายถึงลักษณะของการศึกษาแต่ละรูปแบบเท่านั้นว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร อันที่จริงการศึกษาน่าจะแบ่ง เป็น ๒ รูปแบบ เท่านั้น

คือ การศึกษาในระบบ ซึ่งหมายถึง “กระบวนการทางการศึกษาที่จัดขึ้นในระบบโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปัตร์ที่สามารถปรับเทียบเงินเดือน หรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้”

ในขณะที่การศึกษานอกระบบหมายถึง “กระบวนการทางการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มเติมหรือพัฒนาศักยภาพให้แก่ประชาชน ทั้งในด้านความรู้ ความชำนาญ หรืองานอดิเรกต่างๆ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาอาจได้รับหรือไม่ได้รับเกียรติบัตรก็ได้ ซึ่งเกียรติบัตรนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการปรับเทียบเงินเดือนหรือศึกษาต่อ ยกเว้นการศึกษาสายสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีการมอบวุฒิบัตรที่สามารถปรับเทียบเงินเดือนหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้”

เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้นขอใช้ภาพข้างล่างนี้ประกอบการอธิบาย เหตุผลที่ว่าการศึกษาน่าจะมีเพียง ๒ รูปแบบเท่านั้น

จากภาพหากใช้พื้นที่ในกรอบสี่เหลี่ยมแทนคำว่าการศึกษาพื้นที่ภายในวงกลมคือการศึกษาในระบบ ดังนั้น พื้นที่นอกวงกลมทั้งหมดก็คือการศึกษานอกระบบนั่นเอง

เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ไม่มีพื้นที่ที่จะหมายถึงการศึกษาตามอัธยาศัยเลย อันที่จริงคำว่า “การศึกษาตามอัธยาศัย” น่าจะเรียกว่า “การเรียนรู้ตามอัธยาศัย” หรือ “การเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ” มากกว่า แม้กระทั่งคำว่า “การศึกษาตลอดชีวิต” ก็เช่นกันที่น่าจะเรียกว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” มากกว่า ด้วยเหตุผลที่ว่าตลอดชีวิตมีการเรียนรู้แต่ตลอดชีวิตมีการศึกษาเพียงบางช่วงเท่านั้น

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “การเรียนรู้” (learning) ไว้มากมาย แต่ความหมายที่เข้าใจง่ายที่สุดก็คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมื่อบุคคลเกิดปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ ๒ รูปแบบเช่นเดียวกัน คือ การเรียนรู้แบบเป็นทางการ (formal learning) กับการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการหรือการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (informal learning)

การเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทั้งเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ เช่น เมื่อจิบน้ำแข็งรู้สึกเย็น หรือเมื่ออาหารเข้าปากรู้สึกอร่อยหวาน หรือเปรี้ยว เป็นต้น

และการเรียนรู้ที่ตั้งใจให้เกิดขึ้น เช่น ในกระบวนการทางการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบที่ครูสอนได้ใช้เทคนิควิธีการที่ให้ผู้เรียนรู้ตามอัธยาศัยก็ได้ เช่น การให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน จากเอกสารสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แหล่งการเรียนรู้หรือการพูดคุยกับผู้มีความรู้ เป็นต้น

ด้วยเหตุที่ผู้รู้หลายๆท่านตีความคิดว่ากิจกรรมใดทำให้คนไทยเกิดการเรียนรู้ล้วนเป็นการศึกษาทั้งสิ้น ดังนั้น เทคนิค วิธีการ หรือกิจกรรมที่ครูหรือผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนไปกระทำในลักษณะของการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ การพบปะหรือได้รับการบอกเล่าประสบการณ์รวมถึงการเรียนรู้จากสังคม และสภาพแวดล้อม จึงกลายเป็นการศึกษาตามอัธยาศัย

ตามความคิดเห็นของผู้รู้เหล่านี้ หรือตามที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว น่าจะกล่าวได้ว่าการศึกษามีเพียง ๒ รูปแบบ คือการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ และไม่มีพื้นที่เหลือสำหรับคำว่า การศึกษาตามอัธยาศัย

การสรุปเช่นนี้อาจไม่เป็นที่ถูกใจของผู้รู้หลายๆท่าน หรือหากข้อคิดเหล่านี้ถูกต้องกว่าอาจนำไปสู่การแก้ไข พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็เป็นไปได้

ที่มา : มติชน วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ หน้า ๖

ใบงานที่ ๓
เรื่อง การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือเรื่องราว

การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือเรื่องราว ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม

การวิเคราะห์ข้อเท็จจริง

.....
.....
.....

การวิเคราะห์ข้อคิดเห็น

.....
.....
.....

การวิเคราะห์นโยบาย

.....
.....
.....

ทำเสร็จแล้ว
ตรวจคำตอบที่น้องจุกน้อย
หน้าต่อไปได้เลยค่ะ

เฉลยใบงานที่ ๓

เรื่อง การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือเรื่องราว

การวิเคราะห์ข้อเท็จจริง กระบวนการการเรียนการสอน คือกระบวนการอบรมและพัฒนาความรู้ ความชำนาญ จิต บุคลิกภาพ ฯลฯ และโดยทั่วไปเกิดขึ้นในโรงเรียน วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย นั่นก็คือ โดยระบบโรงเรียน การสอนและการฝึกอบรมซึ่งก็หมายถึงว่าเกิดขึ้นได้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อคิดเห็น ด้วยเหตุที่ผู้รู้หลายๆท่านตีความคิดว่ากิจกรรมใดทำให้คนไทยเกิดการเรียนรู้ส่วนเป็นการศึกษาทั้งสิ้น ดังนั้น เทคนิค วิธีการ หรือกิจกรรมที่ครูหรือผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนไปกระทำในลักษณะของการเรียนรู้แบบไม่เป็นที่ทางการ การพบปะหรือได้รับการบอกเล่าประสบการณ์ร่วมถึงการเรียนรู้จากสังคม และสภาพแวดล้อม จึงกลายเป็นการศึกษาตามอัธยาศัย การวิเคราะห์นโยบาย การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคลประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

นอกจากเรียนแล้วเราต้องแบ่งเวลา
ให้กับการเล่นที่สร้างสรรค์บ้างนะเด็กๆ

ใบความรู้ที่ ๔ บทความเรื่อง วิธีง่ายๆหยุดโลกร้อน

วิธีง่ายๆหยุดโลกร้อน

๑. วิธีเซฟค่าไฟในบ้านที่เป็นที่ฮิตฮอตที่สุดคือ เปลี่ยนหลอดไฟใหม่เป็นแบบประหยัด (หลอดตะเกียบ) ประหยัดไฟได้มากกว่าหลอดไฟธรรมดาถึง ๓ – ๕ เท่า และยังใช้งานได้นานกว่าอีกต่างหาก
๒. หมั่นทำความสะอาดหลอดไฟที่บ้านอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยเพิ่มแสงสว่าง โดยไม่ต้องใช้พลังงานมากขึ้น และควรทำอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปีนะคะ
๓. เปิดหน้าต่างรับลมแทนการเปิดแอร์วิธีนี้ง่ายและคนไทยคุ้นเคยกันดีค่ะ แกรมธรรมชาติยังปรับเปลี่ยนตามสภาพอากาศด้วยนะ (จริงไหมต้องสังเกตค่ะ)
๔. ปิดคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ ด้วยปุ่ม Off เท่านั้นที่เราต้องการ เพราะปุ่ม Stand by Power จะกินไฟในบ้านแบบไม่รู้ตัว 75 % (โอิโห)
๕. ตู้เย็นเปิดแล้วต้องปิดให้สนิท อย่าเปิดตู้เย็นบ่อย และอย่านำของร้อนเข้าแช่ในตู้เย็น เพราะจะทำให้ตู้เย็นทำงานเพิ่มขึ้น และกินไฟมากขึ้นตามไปด้วย
๖. จากที่เคยซักผ้าทีละน้อยๆ และซักบ่อย เปลี่ยนมารวมให้ได้กองโต พอสมควรก่อนค่อยซักทีเดียว อ้อ! แล้วไม่ต้องอบผ้าให้กินไฟและทำลายสิ่งแวดล้อมหรอกค่ะ บ้านเราแดดแรงคืออยู่แล้ว
๗. ถึงแม้จะเป็นยุคแห่งเทคโนโลยี แต่การจัดบ้านใหม่ให้สอดคล้องกับหลักธรรมชาติและทิศทางลม ไม่ต้องพึ่งเทคโนโลยีไฮเทคตลอดเวลา ช่วยกันปลูกต้นไม้ในบ้านก็ช่วยให้ร่มรื่นคลายร้อนไปได้มากแล้ว เรียกว่าการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย จะช่วยเซฟพลังงานในบ้านได้ถึง 40 % เชียวค่ะ
๘. ปฏิเสธถุงพลาสติก เพราะถุงพลาสติกแต่ละใบต้องใช้เวลาถึงพันปีกกว่าจะย่อยสลายหมดไปจากโลก แล้วหันมาพกถุงผ้าส่วนตัว..... ส่วนตัว ไปช้อปปิ้งแทนจะดีกว่า

๘. งานเลี้ยงสังสรรค์ หรือปิกนิกนอกบ้านหลีกเลี่ยงไม่ใช้จานและแก้วน้ำ
กระดาษเพราะสิ้นเปลืองพลังงานในการผลิต

๑๐. จ่ายบิลค่าน้ำ ค่าไฟ ค่ามือถือ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
นอกจากจะประหยัดเวลาทันเห็นๆ ยังช่วยกักรักฤติโลกร้อนได้อย่างมโหฬาร เพราะลด
การตัดต้นไม้ไงล่ะ

๑๑. ตอนล้างหน้า แปรงฟัน โกนหนวดและถูสบู่ตอนอาบน้ำ ไม่ควรเปิดให้น้ำ
ไหลตลอดเวลา เพราะจะสูญเสียน้ำไปโดยเปล่าประโยชน์ นาที่หนึ่งก็หลายลิตรไม่เบา
นะ

๑๒. ใช้สบู่เหลวแทนสบู่ก้อนเวลาล้างมือ เพราะสบู่ก้อนจะใช้เวลาล้างนานกว่า
เปลืองน้ำกว่าแต่สบู่เหลวก็ต้องเป็นแบบที่ไม่เข้มข้นนะ เพราะจะได้ใช้น้ำน้อยกว่า
ด้วย

๑๓. ยุคนี้โลกเรา World Wide มีทั้ง โทรศัพท์ อีเมล อินเทอร์เน็ต จะติดต่อกันทั้ง
ที่ ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ ก็ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้แทนการเดินทางด้วยตัวเอง ลดการใช้
น้ำมัน และประหยัดเวลาไปได้เยอะค่ะ

๑๔. Cae Pool ไปไหนมาไหนที่หมายเดียวกัน หรือทางผ่านใกล้เคียงกันก็จัด
กันรวมกลุ่มใช้รถคันเดียวกัน ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิงและลดมลพิษด้วยนะจ๊ะ

๑๖.. ไปซื้อของหรือไปธุระใกล้บ้านใกล้ออฟฟิศ ลองหันมาเดินหรือใช้จักรยาน
แทนบ้างก็ประหยัดพลังงาน และออกกำลังกายไปในตัว

ที่มา : Modernmom Vol. ๑๒ No. ๑๔๒ August ๒๐๐๗

ใบงานที่ ๔
เรื่อง การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือเรื่องราว

วิเคราะห์ตามลักษณะการ
วิเคราะห์ที่กำหนดคนละ

การวิเคราะห์ความสำคัญ

คำถาม = อ่านบทความแล้วบอกได้ว่าหัวใจสำคัญของเรื่องคืออะไร

.....
.....
.....

วิเคราะห์ความสัมพันธ์

คำถาม = ค้นหาความสัมพันธ์ของเรื่อง

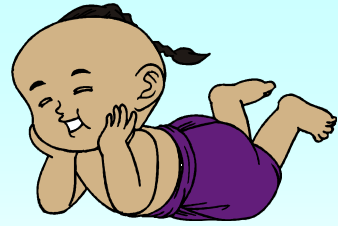
.....
.....
.....

วิเคราะห์หลักการ

คำถาม = ต้นเหตุของเรื่องราวคืออะไร

.....
.....
.....

กิจกรรมนี้ลองตรวจดูซิ
ว่าถูกหรือไม่

การวิเคราะห์ความสำคัญ

คำถาม = อ่านบทความแล้วบอกได้ว่าหัวใจสำคัญของเรื่องคืออะไร

วิธีการในการลดภาวะโลกร้อน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์

คำถาม = ค้นหาความสัมพันธ์ของเรื่อง

เมื่อเราช่วยกันตามหลักการต่างๆ เราก็จะสามารถช่วยกันลดภาวะโลกร้อนได้

วิเคราะห์หลักการ

คำถาม = ต้นเหตุของเรื่องราวคืออะไร

ผลการกระทำจากน้ำมือของมนุษย์ เมื่อเราเป็นผู้สร้างปัญหาเราจึงต้องเร่ง
ช่วยกันแก้ปัญหา

กระทรวงใตองลดภาวะโลกร้อนได้จ้า

ใบความรู้ที่ ๕

บทความเรื่อง พลังขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมการอ่านเด็กไทย

พลังขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมการอ่านเด็กไทย

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งล่าสุด คลาคลำไปด้วยแขกเข้าชมงานนับหมื่นคนต่อวัน แสดงถึงความสนใจของคนไทยที่มีต่อการอ่านที่เพิ่มมากขึ้นในปีี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เห็นได้ชัดกับกลุ่มผู้อ่านเด็กและเยาวชน รวมทั้งวัยรุ่นที่ให้ความสนใจเข้าชมงาน ร่วมกิจกรรมตามบูธต่างๆ และหอมหิวหนังสือกลับบ้านไปคนละหลายๆ เล่ม

แต่ถึงแม้การตอบรับจากกลุ่มผู้อ่านในวัยดังกล่าวจะเป็นนิมิตหมายอันดีเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาของการอ่านในหมู่เด็กและเยาวชน ที่น่าจะเริ่มกลับมาเปิดรับสื่อหนังสือกันมากขึ้นอีกครั้ง และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันที่ 2 เมษายน ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นวันหนังสือเด็กแห่งชาติที่กำหนดขึ้นเพื่อต้องการให้ทั้งเด็กและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่หันกลับมามองปัญหาและปัญหานี้กันอย่างจริงจัง และให้การแก้ไขที่ถูกต้องอย่างเป็นระบบ อย่างในขณะนี้มียหลายองค์กร รวมทั้งหน่วยงานหันมาให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหานี้กันมากขึ้น

อีกหนึ่งพลังขับเคลื่อนที่มีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาการอ่านดังกล่าว นั่นก็คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือ สสส. ซึ่งเป็นอีกหนึ่งในหน่วยงานหนึ่งี่ร่วมในการจัดงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติฯ มาโดยตลอด และบุชของ สสส. ในปีนี้ที่เน้นแนวคิด

“อาหารสมองหมู่ที่ ๖” ก็ได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมเป็นอย่างดี ซึ่งวันนี้เราได้พูดคุย กับบุคคลสำคัญในฐานะตัวแทนของ สสส. นั่นคือ ผศ.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล ผู้อำนวยการสำนักนรณรงค์สื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมการอ่านในเด็กและเยาวชน รวมทั้งที่สำคัญคือ บทบาทของ สสส. ในการขับเคลื่อนให้ “นโยบาย” กลายเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนจนยิ่งขึ้น

“...ปัญหาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของเด็กไทยที่มีจำนวนน้อยลงเริ่มเห็นได้ชัดยิ่งขึ้น เมื่อมีการเข้ามาแทนที่ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ตั้งแต่สื่อพื้นฐานอย่างวิทยุ โทรทัศน์หรือล่าสุด อย่างอินเทอร์เน็ต และเกมออนไลน์ ที่ได้รับความสนใจจากเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก ซึ่งในปัจจุบันหลังจากได้มีการกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนหันมาสนใจสื่อดั้งเดิมอย่างหนังสือกันมากขึ้น และก็ได้รับการตอบรับที่ดีแต่ก็ยังถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับหลายๆ ประเทศที่เขาหันมาสนใจการอ่านหนังสือ การกลับไปสู่สื่อเดิมที่มากคุณค่ากันอย่างจริงจัง” ผศ.ดร. วิลาสินี เกรินนำ

ปัญหาเด็กและเยาวชนที่มีการอ่านหนังสือที่มีคุณภาพลดน้อยลงนั้น มีผลกระทบมากกว่าที่คนทั่วไปทราบ เริ่มตั้งแต่การที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะในระดับอายุ 2-6 ขวบ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มากเกินไป จะส่งผลทำให้มีพัฒนาการของสมองที่ด้อยลงกว่าการอ่านหนังสือ เพราะเด็กๆ จะไม่มีการพัฒนาทักษะของกระบวนการคิด จินตนาการ การวิเคราะห์ มีแต่การรับเพียงด้านเดียว ไม่มีความกระตือรือร้น และเปิดรับเรื่องที่รุนแรงได้ง่ายกว่าเด็กที่อ่านหนังสือ

“..นอกจากนั้นการรับสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากเกินไปก็จะส่งผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากการทำกิจกรรมร่วมกันที่ลดลง เพราะเด็กไปอยู่แต่หน้าจอทีวีหรือคอมพิวเตอร์มากเกินไป และอีกด้านเมื่อมีการรับสื่อที่ลดลง ก็จะทำให้สื่อในท้องตลาดมีจำนวนลดน้อยลงไปด้วย ก็ยิ่งทำให้หาสื่อเพื่อเด็กที่มีคุณภาพยากมากขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน”

“จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมด ทำให้หน่วยงานกว่า ๒๖ องค์กร รวมทั้ง สสส. และภาคอื่นๆ ได้มีการรวมตัวกันเพื่อแก้ปัญหา รวมทั้งรณรงค์การอ่านในหมู่เด็กและเยาวชนกันอย่างจริงจังกันมากขึ้น ตั้งแต่กลางปีที่ผ่านมา เพื่อป้องกันปัญหาที่ยังจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการรับสื่อผิดๆ อย่างสื่อลามกอนาจาร การใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เกิดประโยชน์ หรือการเกิดอาชญากรรม การเกิดโรคซึมเศร้า ซึ่งเราได้ร่วมระดมสมองเพื่อหาทางออกที่ถูกต้อง และระดมกำลังดำเนินการกันอย่างเต็มที่”

และสิ่งที่ได้จากการระดมสมอง ก็คือ ยุทธศาสตร์ ๔ ประการ เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ และเพื่อสร้างเกราะป้องกันปัญหาดังกล่าว ไม่ให้ลุกลามต่อไป และที่สำคัญคือเพื่อให้เด็กและเยาวชนหันมาอ่านหนังสือกันมากขึ้น

“...กลยุทธ์สำคัญที่เรากำลังดำเนินการกันอย่างเต็มที่ในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกระจายหนังสือเข้าสู่เด็กและเยาวชนให้มากที่สุด เช่น การส่งเสริมให้มีห้องสมุดให้มากที่สุดกระจายในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะตั้งแต่ระดับตำบล โดยเรามีการพูดคุยกับหน่วยงานต่างๆ เช่น อนามัยตำบลให้จัดพื้นที่ของห้องสมุดเล็กๆ เพื่อให้เด็กได้อยู่ในสภาพแวดล้อมของหนังสือ หรือเดินหน้าเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมให้มีห้องสมุดในกรณีที่พ่อแม่ผู้ปกครองต้องทำงาน และที่สำคัญคือการให้ความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองให้เข้าใจถึงความสำคัญของหนังสือ ฝึกทักษะให้กับพ่อแม่ในการร่วมอ่านหนังสือกับลูกๆ หรืออ่านให้ลูกฟัง หรืออย่างการจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้มีความน่าสนใจดึงดูดเด็กๆ แม้กระทั่งการอบรมบรรณรักษ์ให้เข้าถึง

กลยุทธ์สำคัญข้อที่ ๒ นั่นคือ สนับสนุนให้เกิดการจัดทำหนังสือราคาถูก หรือการทำให้หนังสือเด็กในท้องตลาดมีราคาที่ถูกลง โดยได้เริ่มคุยกับผู้ผลิต การแก้ปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิต มีกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพิ่มความต้องการในตลาดผ่านการประชาสัมพันธ์ที่ถูกต้อง และที่สำคัญคือการกระตุ้นภาครัฐเกี่ยวกับมาตรการเรื่องภาษีของหนังสือเพื่อเด็กให้มีราคาถูกลง เพื่อที่เด็กหรือพ่อแม่สามารถซื้อหามาอ่านได้ง่ายขึ้น

ส่วน ข้อที่ ๓ การสร้างกระแสในการส่งเสริมการอ่าน ผ่านการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ การเดินสายไปตามพื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องของการอ่านหนังสือ ทั้งกับเด็กและผู้ปกครอง หรืออย่างการจัดงานระดับชาติอย่างสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ฯ ส่วนข้อสุดท้ายที่สำคัญอีกข้อนั่นคือ การกระตุ้นการร่วมมือร่วมใจกันกำจัดสื่อที่ไม่ดีหรือหนังสือที่ไม่ดีออกไปจากห้องหรือชั้นหนังสือ เพื่อที่เด็กๆ จะได้มีหนังสือที่ดีตลอดจนการนำหลักการการจัดกลุ่มอายุของผู้อ่านหนังสือแต่ละประเภทซึ่งเป็นโครงการในอนาคตที่เราตั้งใจจะสานต่อให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

‘ สสส. หน้าหลักสำคัญ นอกจากการร่วมออกบูธ “ศูนย์อาหารหมู่ ๖” ซึ่งเป็นการส่งเสริมการอ่านที่เป็นพื้นฐานของปัญญาแล้วนั้น หน้าที่ยี่อีกหลายๆ ด้าน ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ก็คือการเป็นตัวกลางในการประสานงาน และคอยขับเคลื่อนเป็นตัวกลางในการพูดคุยระหว่างองค์กร และภาคีต่างๆ

นอกจากนี้เรายังได้มีแผนงานรองรับในส่วนนโยบายนี้โดยตรงนั่นคือ “แผนงานสื่อเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน” ที่จะประกอบไปด้วยแผนงานย่อยในการส่งเสริมสนับสนุนสื่อคุณภาพเพื่อเยาวชนอย่างครบวงจร นอกจากนี้เรายังมุ่งขยายเครือข่ายของเราให้เพิ่มมากขึ้น หลังจากที่เราประสบความสำเร็จในการขยายฐานภาคีที่จะมารองรับนโยบายในจุดนี้ และที่สำคัญที่สุด ก็คือการ “ผลักดันเชิงนโยบาย” เช่น ด้านภาษีของสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน หรือการสนับสนุนการสร้างห้องสมุดตามที่ต่างๆ ซึ่งอยู่ในยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมา” ผศ.ดร.วิลาสินี กล่าว

ผศ.ดร.วิลาสินี ยังได้กล่าวทิ้งท้ายว่า “ปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเราจะมี ๒๖ องค์กร ที่หันมากระตุนและร่วมรณรงค์ เพื่อแก้ปัญหาการอ่านของเด็กและเยาวชนไทยกันอย่างจริงจัง แต่เมื่อเทียบกับสัดส่วนของเด็กไทย และผู้ใหญ่ที่มีอยู่ ก็ยังถือว่ามีน้อยมาก จึงอยากที่จะเชิญชวนให้ทุกภาคส่วนรวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองมาร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อคุณภาพของลูกหลานที่จะเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศในอนาคตกันค่ะ”

และนี่คืออีกหนึ่งการขับเคลื่อนเพื่อให้เยาวชนไทยหันมาให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือที่มีประโยชน์กันมากขึ้น แต่ที่สำคัญมากไปกว่านั้นคือ การร่วมมือสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในส่วนเล็กๆ ที่เป็นพื้นฐานแรกสุดของเยาวชน นั่นก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัว รวมทั้งบุคคลแวดล้อมที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจัง และเห็นความสำคัญของหนังสือ สื่อดั้งเดิมที่สร้างคนคุณภาพ ที่ “ลงทุนน้อย” แต่ “ได้ผลสูง” กันอย่างจริงจังเสียที

ที่มา : หนังสือพิมพ์ บ้านเมือง วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐

ใบงานที่ ๕
เรื่อง การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือเรื่องราว

ให้นักเรียนวิเคราะห์ใจความสำคัญของเรื่องที่กำหนด บทสรุปสุดท้ายของเรื่องนี้เป็นอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

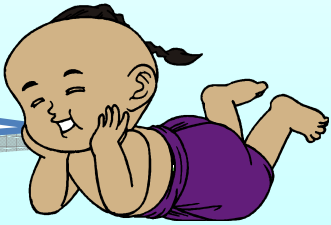
.....

.....

.....

.....

พลิกไปตรวจกับเฉลยเลยครับ

เฉลยใบงานที่ ๕

เรื่อง การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือเรื่องราว

การขับเคลื่อนเพื่อให้เยาวชนไทยหันมาให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือที่มีประโยชน์กันมากขึ้น แต่ที่สำคัญมากไปกว่านั้นคือ การร่วมมือสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในส่วนเล็กๆ ที่เป็นพื้นฐานแรกของเยาวชนนั้นก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัว รวมทั้งบุคคลแวดล้อมที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจัง และเห็นความสำคัญของหนังสือ สื่อดั้งเดิมที่สร้างคนให้มีคุณภาพ ที่ “ลงทุนน้อย” แต่ “ได้ผลสูง” กันอย่างจริงจัง.

ใบความรู้ที่ ๖

บทความเรื่อง ภูมิปัญญาไทยใช้ปูนปราบยุง

ภูมิปัญญาไทยใช้ปูนปราบยุง

เจ้าหน้าที่อนามัยบ้านหมาในจังหวัดนครสวรรค์ ได้เห็นตัวอย่างจากชาวบ้าน คือ เอาปูนกินหมากตากแห้งใส่ภาชนะเก็บน้ำ ป้องกันไม่ให้ยุงมาวางไข่เป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว

ซึ่งเป็นการป้องกันโรคไข้เลือดออกวิธีหนึ่งที่ได้ผล จึงทำการศึกษาประสิทธิภาพของปูนกินหมากที่นำไปตากแห้งในการป้องกันและควบคุม ไข่เลือดออกพบว่าปูนกินหมากตากแห้ง มีประสิทธิภาพในการลดลูกน้ำยุงลาย โดยลดอัตราการวางไข่ของยุงลาย ลดอัตราการฟักตัวของไข่เป็นลูกน้ำยุงลายและลดอัตราการเจริญเติบโตจากลูกน้ำไปเป็นยุงลายตัวเต็มวัย โดยปริมาณปูนตากแห้งที่เหมาะสมเท่ากับ ๐.๑๐๖ กรัมต่อลิตรหรือปริมาณ ๒๑ กรัมต่อน้ำฝน ๒๐๐ ลิตร

การป้องกัน ไข่เลือดออกที่ดีที่สุดคือ การกำจัดยุงลายโดยทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายไม่ให้ยุงลายวางไข่ ซึ่งแต่เดิมมีการแนะนำให้ใส่ทรายอะเบทว่าเป็นวิธีการที่สะดวกได้ผลดีและป้องกันได้นาน แต่มีข้อเสียตรงที่ทรายอะเบทมีราคาแพงและจะใช้ได้ผลเมื่อใส่ครอบคลุม ได้อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของภาชนะใส่น้ำในชุมชน ทุกระยะเวลา ๓ เดือน เมื่อศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายระหว่างใช้ทรายอะเบทกับปูนกินหมากตากแห้งทำให้ทราบว่า การใช้ปูนกินหมากตากแห้ง ถูกกว่าการใช้ทรายอะเบทถึง ๖๓ เท่า

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓

ใบงานที่ ๖
เรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

๑. การใช้ปูนกินหมากตากแห้งใส่ภาชนะเก็บน้ำ เพื่อป้องกันลูกน้ำยุงลายเป็น
ความคิดของใคร

.....
.....

๒. การนำปูนกินหมากตากแห้งใส่ภาชนะเก็บน้ำให้ประโยชน์อย่างไร

.....
.....

๓. จากการอ่านบทความ การป้องกันไข้เลือดออกที่ดีที่สุด คือ วิธีใด

.....
.....

๔. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้าง จากการอ่านบทความนี้

.....
.....

๕. จงบอกข้อดีและข้อเสียของการใช้ทรายอะเบทป้องกันและกำจัดยุงลาย

.....
.....

เฉลยใบงานที่ ๖
เรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

๑. การใช้ปูนกินหมากตากแห้งใส่ภาชนะเก็บน้ำ เพื่อป้องกันลูกน้ำยุงลายเป็น
ความคิดของใคร

ชาวบ้านบ้านหมาในจังหวัดนครสวรรค์

๒. การนำปูนกินหมากตากแห้งใส่ภาชนะเก็บน้ำให้ประโยชน์อย่างไร

ป้องกันไม่ให้ยุงมาวางไข่

๓. จากการอ่านบทความ การป้องกันไข่เลือดออกที่ดีที่สุด คือ วิธีใด

การกำจัดยุงลายโดยทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายไม่ให้ยุงลายวางไข่

๔. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้าง จากการอ่านบทความนี้

ได้วิธีป้องกันไม่ให้ยุงมาวางไข่

๕. จงบอกข้อดีและข้อเสียของการใช้ทรายอะเบทป้องกันและกำจัดยุงลาย

ข้อดี การใช้ปูนกินหมากตากแห้ง ราคาถูกกว่าการใช้ทรายอะเบท

ข้อเสีย ทรายอะเบทมีราคาแพงและต้องใส่ทรายอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของ
ภาชนะใส่น้ำ

ใบความรู้ที่ ๗

บทความเรื่อง ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต้องอาศัยความร่วมมือ

ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต้องอาศัยความร่วมมือ

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการสำรวจการอ่านของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปี ๒๕๔๘ โดยเฉลี่ยแล้วเด็กอ่านหนังสือรวม ๓๖๐ บรรทัดต่อวันต่อคน หรือ ๑๗ หน้าต่อวันต่อคน หรือ ๘ เล่มต่อเดือนต่อคน และเข้ายืมหนังสือห้องสมุดเฉลี่ย ๗ ครั้งต่อเดือนต่อคน กระทรวงศึกษาธิการจึงมีความตั้งใจที่จะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยจัดงานมหกรรมนักอ่านในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๐ ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เมืองทองธานี

การสร้างนิสัยรักการอ่านของเด็กไทยเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมอย่างต่อเนื่องไม่ควรอาศัยเพียงการจัดงานมหกรรมนักอ่าน หรือสัปดาห์หนังสือเท่านั้น แม้ว่าการจัดงานในลักษณะดังกล่าวจะมีส่วนช่วยกระตุ้นการอ่านหนังสือได้ในระดับหนึ่งก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กไทยด้วยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบหลากหลาย ทั้งในรูปแบบหลากหลาย ทั้งในแบบภาพ/ตัวอักษรนิ่งและแบบเคลื่อนไหว

การอ่านฝึกการคิดจินตนาการ การอ่านเป็นการสื่อสารภาษาด้วยตัวหนังสือทำให้ต้องมีการแปลเป็นภาพ เป็นการบริหารสมอง เพราะต้องมีการใช้ความคิด จินตนาการตามสิ่งที่ผู้เขียนได้สื่อออกมา อันจะช่วยก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่อสิ่งที่ได้อ่าน

การอ่านฝึกการคิดอย่างมีระบบ การอ่านเป็นการเรียนรู้คำต่างๆ ทำให้มีการจัดระเบียบความคิด และการพัฒนาความคิดอย่างมีระบบ มีเหตุมีผล การอ่านจะช่วยให้เด็กมีระบบความคิดที่ดี ซึ่งจะส่งผลดีทั้งในด้านการสื่อสารของเด็ก เด็กจะสามารถถ่ายทอดความคิดด้านการพูดและการเขียนออกมาได้อย่างเป็นระบบ และในด้านการกระทำที่เป็นระบบระเบียบ

การอ่านฝึกสมาธิ การอ่านช่วยให้เด็กจดจ่ออยู่กับตัวหนังสือได้เป็นเวลานาน ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสมาธิและมีความอดทนในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การอ่านฝึกทักษะการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น เด็กจำเป็นต้องได้รับความรู้จากการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ลึกซึ้งสมกับวัยที่เติบโตขึ้น เนื่องจากการอ่านยังคงเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่ทรงพลัง ข้อมูลความรู้ที่เก็บอยู่ในรูป)ตัวอักษรนั้น ยังคงเป็นรูปแบบเดียวที่มีจำนวนมากที่สุด และลึกซึ้งมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือตำราต่างๆ นับเป็นแหล่งชุมชนทรัพยากรทางปัญญาที่ยิ่งใหญ่ในการพัฒนาตนเอง

ในสมัยที่เทคโนโลยีมีอิทธิพลดึงดูดเด็กๆ ได้มากกว่าการอ่านหนังสือ เช่น รายงานโทรทัศน์ เกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีดังกล่าวได้เข้าสู่ทุกหลังคาเรือน กระทรวงศึกษาธิการจึงไม่ควรเป็นผู้ที่ทำการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแต่เพียงผู้เดียว แต่ควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวด้วย เนื่องจากทั้ง ๒ สถาบันมีความใกล้ชิดเด็กมากที่สุด

ผมจึงขอเสนอแนวทางสำหรับการศึกษาและครอบครัว ที่จะสามารถเปลี่ยนใจเด็กให้มិនิสัยรักการอ่านมากขึ้น ได้แก่

ค้นหาสาเหตุที่เด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ

โรงเรียนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรค้นหาว่าเหตุใดเด็กจึงไม่ชอบอ่านหนังสือ เพื่อที่จะสามารถเข้าใจในตัวเด็ก และแก้ปัญหาได้ถูกต้อง โดยอาจใช้วิธีการสังเกตเด็กในระหว่างที่อยู่โรงเรียน หรือในระหว่างอยู่ที่บ้าน โดยสังเกตว่าเด็กมักใช้เวลาหมดไปกับการทำอะไร สังเกตดูการอ่านของเด็กว่ามีปัญหาหรือไม่ รวมถึงสังเกตสภาพแวดล้อมทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านว่ามีผลต่อการอ่านของเด็กหรือไม่ อาทิ

เด็กมีปัญหาการอ่านหรือไม่ ระหว่างที่เด็กเรียนในโรงเรียน ครูผู้สอนอาจให้เด็กอ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง หรือให้เด็กเขียนแสดงความคิดเห็นสั้นๆ เพื่อสังเกตว่าเด็กมีทักษะการอ่านและการเขียนดีเพียงใด และในระหว่างที่อยู่ที่บ้าน พ่อแม่ควรสละเวลาเพื่อมานั่งดูเด็กทำการบ้าน หรือให้เด็กอ่านหนังสือให้ฟัง หากพบว่าเด็กสะกด

คำใดไม่ถูก ไม่สามารถอ่านบางคำได้ ควรรีบแก้ไขโดยด่วน ในโรงเรียนอาจจัดช่วงพิเศษสำหรับเด็กที่มีปัญหาการอ่านและการเขียนเพื่อสอนเด็กเพิ่มเติม ที่บ้านพ่อแม่ อาจให้เวลาในการสอนลูกเพิ่มเติม หรือจ้างครูพิเศษมาสอน

เด็กสมาธิสั้นหรือไม่ เด็กที่มีสมาธิสั้นเป็นเด็กที่ไม่สามารถจดจำทำสิ่งใดได้นานๆ เปลี่ยนพฤติกรรมบ่อย ทำให้ไม่สามารถจดจ่อกับการอ่านหนังสือได้ ครูผู้สอนและพ่อแม่ควรสังเกตว่าการที่เด็กสมาธิสั้นมาจากสาเหตุใด หากเกิดจากมีสิ่งที่รบกวนระหว่างที่เด็กเรียน เช่น เสียงดัง อ่านหนังสือในห้องที่มีสิ่งดึงดูดความสนใจ เป็นต้น

หรือหากพบว่าการที่เด็กสมาธิสั้นนั้นเกิดจากอาการออทิสติกควรรีบนำไปพบแพทย์

เด็กติดสื่อเทคโนโลยีมากน้อยเพียงใด ครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรสอบถามเด็กโดยตรงว่า หากให้เลือกระหว่างการอ่านหนังสือกับการดูโทรทัศน์ เล่นเกม แชต หรือ MSN กับเพื่อน จะเลือกทำอะไรก่อนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ก็เพื่อสำรวจว่าเด็กให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือมากน้อยเพียงใด หากมีแนวโน้มว่าเด็กเลือกอ่านหนังสือเป็นอันดับรองลงมา หรืออันดับสุดท้าย นั่นแสดงว่าเด็กอาจมีปัญหาในการอ่าน

สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมหรือไม่

ครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรสังเกตว่าสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนหรือที่บ้านมีผลทำให้เด็กไม่ยอมอ่านหนังสือหรือไม่ เช่น ห้องสมุดโรงเรียนมีคีย์บอร์ด เด็กนักเรียนคุยกันในห้องสมุด เด็กต้องทำการบ้าน/อ่านหนังสืออยู่ห้องเดียวกับห้องดูโทรทัศน์ หรือภายในบ้านมีคนพลุกพล่านตลอดเวลา เป็นต้น เพื่อนำมาปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการอ่านหนังสือของเด็ก

แก้ปัญหาด้วยความรักและความเข้าใจ

ไม่ว่าเด็กจะชอบอ่านหนังสือหรือไม่ก็ตาม การแก้ไขปัญหาคควรเริ่มต้นที่ความรักความเข้าใจ และตามมาด้วยความตั้งใจที่จะช่วยเหลือ ครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ควรตำหนิ ต่อว่า หรือเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่นๆ ชมเชย หรือลงโทษ เพราะนอกจากจะไม่ช่วยให้เด็กรักการอ่านแล้ว ยังอาจเป็นการเร่งให้เขายิ่งเกลียดการอ่านมากขึ้น ครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรทำสิ่งต่อไปนี้

เปิดอกคุยกันกับเด็กถึงปัญหาการอ่าน ครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรพูดคุยกับเด็ก เพื่อเปลี่ยนความคิดของเด็กให้เห็นความสำคัญของการอ่าน โดยในระหว่างการพูดคุยควรทำให้เด็กสัมผัสถึงความรักและความปรารถนาดีต่อเขา ไม่ใช่เรียกมาเพื่อต่อว่า อาจเริ่มต้นโดยการถามเด็กว่าเหตุใดจึงไม่ชอบอ่านหนังสือ จากนั้นเราจึงค่อยๆ สื่อสารให้เด็กเห็นความสำคัญของการอ่านที่จะมีผลดีต่อชีวิตของเขาในอนาคต โดยอาจถามถึงเป้าหมายในอนาคตว่าเขาอยากเป็นอะไร และชี้ให้เห็นว่าการที่เขาจะไปสู่เป้าหมายได้นั้นเขาจำเป็นต้องรักการอ่าน ที่สำคัญควรให้กำลังใจและเชื่อมั่นว่าเด็กทำได้ เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าในตัวเองและมีกำลังใจที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง

เปิดโอกาสให้เด็กหาแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการอ่าน เมื่อเด็กเริ่มเห็นคุณค่าของการอ่านแล้ว ครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้เด็กหาวิธีการที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของตนให้ดีขึ้น เช่น ให้เด็กเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดห้องสมุดหรือห้องอ่านหนังสือภายในบ้านที่เหมาะสมต่อการอ่านหนังสือในรูปแบบที่เด็กชอบ สอนให้เด็กตั้งเวลาสำหรับการอ่านอย่างเจาะจงในแต่ละวัน

ปรับปรุงรูปแบบและให้รางวัลใจ การเปลี่ยนให้เด็กรักการอ่านนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา เด็กอาจเบื่อหน่ายและอาจอยากกลับมาเป็นเหมือนเดิม ดังนั้นครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรปรับเปลี่ยนหรือหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะส่งเสริมการอ่านของเด็กอยู่เสมอ เพื่อให้เด็กไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

ที่มา : การศึกษาวันนี้ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓๓๔ วันที่ ๒๔ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ใบงานที่ ๗
เรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

๑. ชื่อบทความที่วิเคราะห์.....
ที่มา.....

๒. เนื้อหาของบทความโดยย่อ.....
.....
.....

๓. จุดเด่นของเรื่อง
.....
.....

๔. จุดด้อยที่ควรปรับปรุง
.....
.....

๕. แนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร
.....
.....
.....
.....

เฉลยใบงานที่ ๗

เรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

๑. ข้อบทความที่วิเคราะห์ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต้องอาศัยความร่วมมือ
ที่มา การศึกษาวันนี้ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓๓๔ วันที่ ๒๔ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐
๒. เนื้อหาของบทความโดยย่อ การอ่านฝึกทักษะการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น เด็ก
จำเป็นต้องได้รับความรู้จากการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ลึกซึ่งสมกับวัยที่เติบโตขึ้น
เนื่องจากการอ่านยังคงเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่ทรงพลัง (ข้อมูลความรู้ที่
เก็บอยู่ในรูป)ตัวอักษรนั้น ยังคงเป็นรูปแบบเดียวที่มีจำนวนมากที่สุด และลึกซึ่งมาก
ที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือตำราต่างๆ นับเป็นแหล่งขุมทรัพย์ทางปัญญาที่
ยิ่งใหญ่ในการพัฒนาตนเอง
๓. จุดเด่นของเรื่อง เปิดโอกาสให้เด็กหาแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการอ่าน เมื่อเด็กเริ่ม
เห็นคุณค่าของการอ่านแล้ว ครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้เด็กหา
วิธีการที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของตนให้ดีขึ้น เช่น ให้เด็กเสนอความคิดเห็น
เกี่ยวกับการจัดห้องสมุดหรือห้องอ่านหนังสือภายในบ้านที่เหมาะสมต่อการอ่าน
หนังสือในรูปแบบที่เด็กชอบ สอนให้เด็กตั้งเวลาสำหรับการอ่านอย่างเจาะจงในแต่ละ
วัน
๔. จุดด้อยที่ควรปรับปรุง การตำหนิ ต่อว่า หรือเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่นๆ ชมเชย หรือ
ลงโทษ เพราะนอกจากจะไม่ช่วยให้เด็กรักการอ่านแล้ว ยังอาจเป็นการเร่งให้เขายิ่งเกลียด
การอ่านมากขึ้น
๕. แนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างไร ปรับปรุงรูปแบบและให้รางวัลจูงใจ การ
เปลี่ยนให้เด็กรักการอ่านนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา เด็กอาจเบื่อหน่ายและอาจอยาก
กลับมาเป็นเหมือนเดิม ดังนั้นครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรปรับเปลี่ยนหรือหา
วิธีการใหม่ๆ ที่จะส่งเสริมการอ่านของเด็กอยู่เสมอ เพื่อให้เด็กไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง การคิดวิเคราะห์จากบทความ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง

๑. กระบวนการแยกแยะสืบค้นแบบย้อนกลับเรียกว่า
 - ก. การวิเคราะห์
 - ข. การวิจารณ์
 - ค. การอ่าน
 - ง. การคิด
๒. ข้อใดไม่เป็น คน สัตว์ สิ่งของ รวมทั้งเหตุการณ์และแนวคิดต่างๆที่จะนำมาวิเคราะห์สืบค้นหาที่มาและองค์ประกอบ
 - ก. เป็นความจริงที่พิสูจน์ได้โดยทฤษฎีที่เป็นประจักษ์
 - ข. เป็นเพียงแค่สมมติฐานจากหลักวิชาการ
 - ค. เป็นความสัมพันธ์วิเคราะห์
 - ง. เป็นประสบการณ์ของผู้ทำการวิเคราะห์
๓. ทำไมจึงมีการทดลองทำจีเอ็มโอในพืช
 - ก. เพราะรักษาพันธุกรรมเดิม
 - ข. เพราะพืชคงสภาพเดิม
 - ค. เพราะรักษาพันธุกรรมเดิมแต่ได้ผลผลิตมาก
 - ง. เพราะให้พืชทนต่อสภาพแวดล้อม
๔. จากการอ่านบทความ “จีเอ็มโอ: สายพันธุ์ใหม่” พืชชนิดใดต่อไปนี้นำมาทดลองตัดต่อยีน ยกเว้น
 - ก. ถั่วเหลือง
 - ข. ข้าวโพด
 - ค. มะเขือเทศ
 - ง. ทูเรียน

๕. บทความ “ภูมิปัญญาไทยใช้ปูนปราบยุง” นี้ ผู้เขียนต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน

- ก. ภูมิปัญญาใช้ปูนปราบยุง
- ข. ภูมิปัญญาใช้ทรายอะเบทปราบยุง
- ค. ภูมิปัญญาการฉีดยาพ่นกันยุง
- ง. ภูมิปัญญาการใช้ยาทาพ่นกันยุง

๖. ภูมิปัญญาไทย จากบทความนี้ใช้อะไรปราบยุง

- ก. ปูนซีเมนต์ตากแห้ง
- ข. ทรายอะเบท
- ค. ปูนกินหมากตากแห้ง
- ง. ปูนฉาบตากแห้ง

๗. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากการอ่านบทความนี้ที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

- ก. นำปูนกินหมากตากแห้งใส่ภาชนะเก็บน้ำ ป้องกันยุงลายวางไข่
- ข. ทรายอะเบทใส่ในน้ำ
- ค. ทรายอะเบทราคาแพง
- ง. ปูนกินหมากมีประโยชน์

๘. “ศูนย์อาหารหมู่ ๖” ซึ่งเป็นพื้นฐานของปัญญาหมายถึงข้อใด

- ก. ส่งเสริมการฟัง
- ข. ส่งเสริมการพูด
- ค. ส่งเสริมการอ่าน
- ง. ส่งเสริมการเขียน

๘. ข้อใดไม่ใช่วิธีการลดโลกร้อน

- ก. เปิดหน้าต่างรับลมแทนการเปิดแอร์
- ข. ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ ด้วยปุ่ม Off เท่านั้น
- ค. ซักผ้าทีละน้อยๆ และซักบ่อย
- ง. ตู้เย็นเปิดแล้วต้องปิดให้สนิท

๑๐. การแก้ไขปัญหาคือเด็กไม่รักการอ่านควรทำอย่างไร

- ก. ข่มขู่
- ข. ความรักความเข้าใจ
- ค. ตำหนิ
- ง. เปรียบเทียบกับเด็กคนอื่นๆ

ตรวจกันแล้วถูกเยอะไหมจ๊ะ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

- ก่อนเรียน
๑. ง
 ๒. ง
 ๓. ก
 ๔. ง
 ๕. ข
 ๖. ก
 ๗. ก
 ๘. ง
 ๙. ค
 ๑๐. ข

- หลังเรียน
๑. ก
 ๒. ค
 ๓. ง
 ๔. ง
 ๕. ก
 ๖. ค
 ๗. ก
 ๘. ค
 ๙. ค
 ๑๐. ข

ทำถูกหมดไหมคะ ถูก ๑๐ ข้อ ขอชมว่าเก่งค่ะแต่ถ้ายังผิดอยู่ก็ไม่ใช่ไร ให้ย้อนกลับไปศึกษาใหม่อีกครั้งหนึ่ง ก็จะเข้าใจยิ่งขึ้น สำหรับวันนี้ขอลาก่อนนะคะ แล้วพบกันใหม่ สวัสดีค่ะ

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต้องอาศัยความร่วมมือ .(๒๕๕๐).
 การศึกษาวรรณคดี . ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓๓๔ วันที่ ๒๔ - ๓๑ พฤษภาคม .
- จีเอ็มโอ: ชีวิตสายพันธุ์ใหม่ . (มปป). ภาษาเพื่อชีวิต. ” ภาษาพาที ป.๖
 ทำดีไม่ต้องเหลียว. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก IMAGE VOLUME ๒๐ No. ๘ August
 ๒๐๐๗ . (วันที่ค้นข้อมูล ๘ มีนาคม ๒๕๕๓)
- ภูมิปัญญาไทยใช้ปูนปราบยุง (๒๕๕๓, ๕ ตุลาคม). ไทยรัฐ.
- พลังขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมการอ่านเด็กไทย. (๒๕๕๐, ๒๓ เมษายน).บ้านเมือง.
 วิธีง่ายๆหยุดโลกออนไลน์.(๒๐๐๗). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก Modernmom Vol. ๑๒ No.
 ๑๔๒. August .
- สมเกียรติ ศรีจักรวาฬ . (๒๕๕๐, ๒๘ มิถุนายน) การศึกษา ตามอรรถาจารย์มีจริงหรือ.
 มติชน, หน้า ๖.